

شرق

روزنامه

www.sharghdaily.ir

چهارشنبه ۲۶ آذر ۱۳۹۹ • ۱ جمادی‌الاول ۱۴۴۲ • ۱۶ دسامبر ۲۰۲۰

سال هجدهم • شماره ۳۸۹۱ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۲:۰۰ • اذان مغرب ۱۷:۱۳

اذان صبح فردا ۵:۳۸ • طلوع آفتاب ۷:۰۸

fardashargh@gmail.com

روزنامه‌فرو

نور نوشت

مهر

تحلیل

موافقت‌شده- موافقت‌نشده

FATF و سیستم فر توت رسانه‌ای

بگویم دو طرف در تحلیل اختلاف‌نظر دارند. بحث یک خبر است. خبر یا راست است یا نه. مثلا باران آمده یا نیامده است. یا این درست است یا آن.

این خبر هم چیز پیچیده‌ای نیست که کشف راست و دروغ آن نیازمند بررسی‌ها و آزمایش‌ها و مانند اینها باشد. بالاخره با رهبری را تمدید فرصت بررسی FATF موافقت کرده‌اند یا نکرده‌اند. اما سیستم اطلاع‌رسانی و گردش اطلاعات کشور به اندازه‌ای از فقر و فرسودگی و درماندگی رسیده است که قادر نیست معلوم کند بالاخره خبر راست و درست کدام است.

صداسیما به دلایلی و مطبوعات و خبرگزاری‌ها

کامبیز نوروزی حقوق‌دان

سیستم شکست‌خورده گردش اطلاعات در ایران این شده است که سه، چهار روز است که یک گروه می‌گویند رهبری فرصت بررسی FATF در مجمع تشخیص مصلحت را تمدید کرده‌اند. این گروه موافقان FATF هستند. اما گروهی دیگر که عمدتا شامل مخالفان FATF می‌شود، می‌گویند خیر. این خبر درست نیست. اینجا بحث تحلیل نیست که

اتفاق

شباهت تکان دهنده و شک‌برانگیز مغز انسان با کیهان

شهریار خواجهیان

تیم چاپلدرز در نشریه پاپولر مکانیکس نوشته است: «توصیف مغز انسان به‌عنوان کیهانی یک‌ونیم کیلویی ممکن است بیش از آنچه می‌اندیشیدیم، به حقیقت نزدیک باشد. آن‌گاه که دانشمندان به دو تا از پیچیده و شگفت‌انگیزترین ساختارهایی نظر افکندند که بر علم معلوم شده‌اند؛ یعنی شبکه سلول‌های عصبی (neu-rons) در مغز انسان و شبکه کهکشان‌های کیهانی، این شباهت غیرعادی به نظر آمد. و زمانی که فرانکو وازا اخترفیزیک‌دان و آلبرتو فلتی

محقق عصب‌شناسی، ارقام مربوطه را پردازش رایانه‌ای و ساختارهای عددی آنها را مقایسه کردند، همانندی‌های آنها شگفت‌انگیزتر می‌شود. این ممکن است شخص را به این اندیشه وادارد که گذشته از هر چیز، همه داریم در پهنه یک شبیه‌سازی بزرگ زندگی می‌کنیم. مغز ما از شبکه پیچیده‌ای از تقریبا

صد میلیارد سلول عصبی تشکیل شده که خود صد تریلیون پیوند عصبی را شکل می‌دهند. سلول‌های عصبی در شبکه‌ای سلسله‌مراتبی از گره‌ها (nodes). تارها (filaments) و خوشه‌های به‌هم‌پیوسته سلول‌های عصبی جمع می‌شوند که افکار، احساسات و عواطف پیچیده‌ای را شکل می‌دهند که تجربه می‌کنیم؛ اما این سلول‌های عصبی کمتر از ۲۵ درصد جرم مغز انسان را در بر می‌گیرند و ۷۵ درصد بقیه را آب تشکیل می‌دهد. در یک شباهت عجیب، کیهان قابل مشاهده نیز شامل حدود صد میلیارد کهکشان است. تعادل لغزان بین نیروی گرانش و گسترش شتابنده کیهان، شبکه‌ای کیهانی از تارهای سیمی‌شکل تشکیل می‌دهند که شامل ماده تاریک و عادی هستند. خوشه‌های کهکشانی در محل تلاقی تارها شکل می‌گیرند و شکاف‌های متروکی از فضای خالی بین خود باقی می‌گذارند.

www.sharghdaily.ir
چهارشنبه ۲۶ آذر ۱۳۹۹ • ۱ جمادی‌الاول ۱۴۴۲ • ۱۶ دسامبر ۲۰۲۰
سال هجدهم • شماره ۳۸۹۱ • ۱۲ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۲:۰۰ • اذان مغرب ۱۷:۱۳
اذان صبح فردا ۵:۳۸ • طلوع آفتاب ۷:۰۸
fardashargh@gmail.com

روزنامه‌فرو

نور نوشت

نمابر: ۳۳۲۱۲۲۸ • تلفن: ۵۴، ۸۸۹۳۶۲۷۰ • تلفن آگهی‌ها: ۳۶۱۱۹۰۸ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت پیام‌سان سبز
تلفن: ۶۶۷۹۵۴۲۲ • چاپ: گلریز
تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴

الهام فخاری

عضو شورای اسلامی تهران

یلدارا با سامانه‌های مجازی می‌گذرانیم

محروم کرده است. ناچار به دورماندن از هم شدیم، ما، مایی که کنار هم نشستن و با هم بودن‌مان پیش از این هم داشت دشوار و دشوارتر می‌شد، چقدر دلنتگ هستیم.

نزدیک یک سال است که بخش زیادی از مردم نتوانسته‌اند به بزرگ‌تراها سر بزنند، دور هم میهمانی دهند، توان اقتصادی‌شان کاهش یافته ولی مردم رنج‌کشیده و در سختی سرزمین‌مان یاور و دلجوی هم بوده‌اند. همدلی و همیاری‌ها یادگار تاریخ می‌ماند، شاید در این ماه‌ها همه در دل ماجرا هنوز نمی‌دانند چه بر جهان و چه بر ما در ایران گذشته است. ما در شرایط دشوار تحریم با کووید۱۹ و خیلی چیزهای دیگر باید دوام می‌آوردیم. اکنون که به شب چله نزدیک می‌شویم بیش از ۵۰ هزار نفر از هم‌میهنان‌مان به خاطر کووید۱۹ در میان‌مان نیستند و جان باخته‌اند و خانواده‌هایشان سوگواران بی‌سخن و بی‌آغوش شده‌اند و کسی را مجال سرزدن نیست. این نمای هول‌آور از سالی که گذشت، نباید ما را از یآوری به همدیگر برای گذراندن این سرما و سیاهی بازدارد. ما در سالی چنین دشوار و در بدردو با ۱۳۰۰ هم شب چله خواهیم داشت، آیین نیاکان‌مان را به مهر و همیاری پاس خواهیم داشت. گرچه در یک اتاق و دور یک کرسی یا اجاق ننشسته باشیم، چراغ این خانه دیرین، مهر سرزمینی را روشن نگه می‌داریم. یلدا روشنائی در دل‌های ماست که برای ایران و برای یکدیگر می‌تپد، یلدا را برخط و با سامانه‌های مجازی می‌گذرانیم تا گرچه دور از هم ولی یکدل و با هم از این سرمای تاریک و هول‌آور بگذریم، شب چله، یلدا ی روشن‌ترین کهن‌مان را در اتاق‌های خود، گرچه به ظاهر دور ولی در پیوند با هم برای زنده نگه‌داشتن امید به زندگی، به‌گونه‌ای متفاوت از همیشه، تنها با هم جشن می‌گیریم. به پاس آن باورمندی پدربزرگ و مادربزرگ‌ها، آفتاب دوباره خواهد دمید و مهر و برکت را ارزانی خواهد داشت.

چله‌ها را سال به سال به یلدا ی مهریانی نام نهادیم. برخی آن شب سرد بلند را برای بی‌سرپناهان گرم کردن، برخی میان سالمندان و کودکان مرکزها رفتند، برخی به بیماردارها و همراه‌سرای بیماران سر زدند.

حالا این روزها دارد یک سال می‌شود که هول سیاه کووید۱۹ ما را از دیدار و آغوش‌های یکدیگر

گزارش

نگرانی زیست‌محیطی در سرخون

خاک نیز جلوگیری شود. البته بعد از این حوادث نفتی مقدار زیادی نفت وارد رودخانه گندمکار و منابع آب و خاک منطقه شد که مقداری از آن پمپ و به تلمبه‌خانه برگردانده شد اما قسمتی از منابع آبی و خاکی منطقه آلوده به مواد نفتی شدند. با احتساب آلاینده‌گی‌های دهه ۶۰ و ۹۰ بخشی از خاک سرخون آلوده به مواد نفتی است». اما این اقدامات موجب نشده تا خیال مردم منطقه راحت باشد. هومان خاکپور از فعالان محیط‌زیستی بومی منطقه است که از روزهای اول این انفجار تلاش کرد تا درباره اثرات منفی زیست‌محیطی این حادثه تکرارشونده در این منطقه اطلاع‌رسانی کند. او در این زمینه به ایرنا با تاکید بر اینکه عمر این خط لوله به پنج دهه گذشته برمی‌گردد، افزود: قدمت خط لوله و همچنین رانشی‌بودن خاک منطقه، از مهم‌ترین علت‌های شکستگی و نشست نفت در این منطقه است. وی اظهار کرد: مسیر این لوله براساس حرکت‌های زمین‌شناسی از مناطق پرلغزش است. خاکپور با تاکید بر اینکه اظهارنظر کردن درخصوص میزان خسارت ناشی از نشست حوزه رودخانه‌دست نیست، گفت: برآورد خسارت نیاز به بررسی میدانی و دقیق‌تر دارد. وی با اشاره به تجربه چهار شکستگی گذشته اظهار کرد: نشست نفت باعث بروز آلودگی در خاک منطقه می‌شود که این آلودگی باعث ازبین‌رفتن زندگی مردم می‌شود. به گفته وی، مهم‌ترین و اثربخش‌ترین اقدام برای ازبین‌بردن آلودگی نفتی این منطقه جابه‌جاکردن خاک منطقه است که با توجه به گستردگی این آلودگی و هزینه‌هایی که در بر دارد، در چهار حادثه گذشته جابه‌جایی خاک اتفاق نیفتاد. این فعال زیست‌محیطی گفت: با آلوده‌شدن خاک، پوشش گیاهی نیز دچار آسیب می‌شود. وی به آلوده‌شدن منابع آبی به عنوان خسارت دیگر این نشست نفت اشاره کرد و گفت: با نشست نفت در مرحله نخست، منابع آبی سطحی از جمله رودخانه‌های این منطقه دچار خسارت و آسیب می‌شوند و بخش کشاورزی، آبی‌زی‌پروری، سلامت و بهداشت مردم را در پایین‌دست تحت تأثیر قرار می‌دهند.

همچنین اسماعیل صالحی، مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری چهارمحال‌وبختیاری خسارت وارده به آب و خاک و کشاورزی منطقه را چیزی در حدود ۵۰ میلیارد ریال برآورد کرده است.

چند روزی از حادثه آتش‌سوزی و نشست نفت شهر سرخون استان چهارمحال‌وبختیاری می‌گذرد و حالا نگرانی‌های فراوانی درباره اثرات منفی زیست‌محیطی این حادثه به وجود آمده است. این چندمین بار است که لوله‌های انتقال نفت در این منطقه دچار حادثه می‌شوند و طبیعت منطقه را دستخوش آلودگی‌های فراوان می‌کنند. خط نفت مارون به اصفهان در منطقه حوزه نفتی مارون آغاز می‌شود و تا اصفهان امتداد دارد که به عنوان اصلی‌ترین تأمین‌کننده نفت پالایشگاه اصفهان شناخته می‌شود و بخش عمده این خط از منطقه کوهستانی و سخت‌گذر استان چهارمحال‌وبختیاری عبور می‌کند. این خط لوله ۳۰ اینچی نفت خام در دهه ۵۰ توسط یک شرکت پیمانکار ایتالیایی در کیلومتر ۲۲۹ در محدوده شهر سرخون اجرا شد و سال ۵۶ مورد بهره‌برداری قرار گرفت و تلمبه‌خانه ۶ این طرح در بالادست رودخانه سرخون قرار گرفته که در این مدت پنج مرتبه دچار نشست شده که چهار نشست این خط لوله در سرخون و یک مرتبه در حوزه رزاینده‌رود اتفاق افتاده است. نخستین نشست نفت این خط لوله در سال ۶۰ بر اثر رانش زمین اتفاق افتاد که بخشی از این خط لوله در منطقه میانکوه شکسته و باعث ضرر و زیان به بخشی از منابع مختلف این منطقه شد. این حادثه در سال ۶۸ و سال ۹۵ نیز در این منطقه رخ داد و پیش از ظهر روز یکشنبه (۲۳ آذر) خط لوله نفت مارون به اصفهان در منطقه تلمبه‌خانه روستای گندمکار شهرستان اردل دو مرتبه دچار شکستگی شد. شهرام احمدی، مدیرکل حفاظت محیط زیست استان چهارمحال‌وبختیاری درباره خسارت‌های وارده‌به محیط زیست منطقه و اثرات منفی این شکستگی به «تسنیم» می‌گوید: «منابع آبی سرخون از دهه ۶۰ تاکنون بر اثر شکستگی لوله انتقال نفت مارون سه بار دچار آلودگی به مواد نفتی شده است که آخرین بار در سال ۹۵ این اتفاق افتاد و پیگیری‌های کارشناسی برای کاهش آسیب به محیط زیست و اطلاع‌رسانی به تمام واحدهای استانی و ملی ذی‌ربط از سوی حفاظت محیط زیست استان انجام شد. در آخرین حادثه خط مارون با همکاری شرکت خطوط لوله و نفت حدود ۹۰۰ کامیون خاک که آلوده به مواد نفتی بود به سایت لندفیل تلمبه‌خانه شهید جبارزاده منتقل شد که رفع آلودگی شود و از آلودگی بیشتر

حق‌بان

امضای قانون و حق سلب‌شده

از رئیس‌جمهور

ابراهیم ابویی وکیل دادگستری

برای لازم‌الاجراشدن یک قانون طی پنج مرحله ضروری است: نخست، تصویب طرح یا لایحه در مجلس شورای اسلامی؛ دوم، تأیید شورای نگهبان با مجمع تشخیص مصلحت نظام؛ سوم، امضای مصوبه توسط رئیس‌جمهور؛ چهارم، انتشار قانون در روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران و پنجم، گذشت ۱۵ روز از تاریخ انتشار که پس از آن قانون در سراسر کشور لازم‌الاجرا می‌شود. اصل ۱۲۳ قانون اساسی مقرر می‌کند: «رئیس‌جمهور موظف است مصوبات مجلس را نتیجه همه‌پرسی را پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ به وی امضا کند و برای اجرا در اختیار مسئولان بگذارد». از امضای رئیس‌جمهور دو نکته برداشت می‌شود: اول، قوه مقننه صلاحیت وضع قانون را دارد اما اجرائی شدن آن نیازمند دستور رئیس‌جمهور به دستگاه‌ها در مقام ریاست قوه مجریه است و دوم، رئیس‌جمهور با امضای خود اعلام می‌کند همه تشریفات قانون اساسی برای تصویب طی شده است.

موضوع امضای قانون، در قانون اساسی مشروطه و متمم آن نیز پیش‌بینی شده بود. در اصل ۲۷ متمم قانون اساسی مشروطیت آمده است: «قوای مملکت به سه شعبه تجزیه می‌شود: اول، قوه مقننه که مخصوص است به وضع و تهذیب قوانین و این قوه ناشی می‌شود از اعلی‌حضرت شاهنشاهی و مجلس شورای ملی و مجلس سنا و هریک از این سه منشأ حق انشای قانون را دارد ولی استقرار آن موقوف است به عدم مخالفت با موازین شرعیه و تصویب مجلسین و توضیح به صحه همایونی...». و در ادامه در اصل ۴۹ همان قانون می‌خوانیم: «صدور فرامین و احکام برای اجرای قوانین از حقوق پادشاه است بدون اینکه هرگز اجرای آن قوانین را تعویق یا توقیف کنند...».

پس از استقرار نظام جمهوری اسلامی اختلاف نظر در موضوع امضای قانون به کشمکش بین رئیس‌جمهور و مجلس انجامید. در اواخر سال ۱۳۵۹ رئیس‌جمهور وقت از امضای برخی مصوبات مجلس خودداری و تقلل می‌کرد. در نتیجه مجلس برای برون‌رفت از وضعیت پیش‌آمده با اصلاح ماده یک قانون مدنی رئیس‌جمهور را مکلف به امضای مصوبات مجلس در مهلت پنج‌روزه کرد و پیش‌بینی کرد در صورت خودداری رئیس‌جمهور از ابلاغ، دولت ظرف ۴۸ ساعت آن را منتشر کند. پس از بازنگری قانون اساسی ماده یک قانون مدنی باز هم اصلاح شد و به این شکل درآمد: «مصوبات مجلس شورای اسلامی و نتیجه همه‌پرسی پس از طی مراحل قانونی به رئیس‌جمهور ابلاغ می‌شود. رئیس‌جمهور باید ظرف مدت پنج روز آن را امضا و به مجریان ابلاغ نماید و دستور انتشار آن را صادر کند و روزنامه رسمی موظف است ظرف مدت ۷۲ ساعت پس از ابلاغ منتشر نماید. تبصره- در صورت استکفاف رئیس‌جمهور از امضا یا ابلاغ در مدت مذکور در این ماده به دستور رئیس مجلس شورای اسلامی روزنامه رسمی موظف است ظرف مدت ۷۲ ساعت مصوبه را چاپ و منتشر نماید.

با توجه به اختلاف نظر رئیس‌جمهور و مجلس یازدهم، این موضوع دوباره بالا گرفته است. آخرین آن ابلاغ «قانون اقدام راهبردی ایران» توسط قالیباف است. این مصوبه ۱۲ آذر به رئیس‌جمهور ابلاغ شد و رئیس مجلس با اعتقاد به خودداری رئیس‌جمهور از امضا طرف مهلت پنج‌روزه قانونی، در تاریخ ۱۸ آذر به روزنامه رسمی جهت نشر ابلاغ کرد که ۲۰ آذر نیز منتشر شد. این اقدام با واکنش معاون پارلمانی رئیس‌جمهور مواجه شد که هنوز مهلت کافی برای انتشار وجود داشت. البته اختلاف نظر بیشتر در مبدأ محاسبه مهلت پنج‌روزه است. حتی اگر مطابق نظر رئیس مجلس ۱۲ آذر را روز آغاز پنج روز حساب کنیم، باز هم رئیس مجلس یک روز تعجیل کرده چون روحانی تا پایان وقت اداری روز ۱۸ آذر فرصت داشته است تا ۱۷ آذر؛ زیرا بر مبنای وحدت ملک از ماده ۴۴۵ قانون آیین دادرسی مدنی (که درخصوص محاسبه مواعد به عنوان قانون صادر در مراجع اداری و قضائی ملک است) «... روز ابلاغ و اعلام و همچنین روز اقدام جزء مدت محسوب نمی‌شود».

هرچند در اصل ۱۲۳ قانون اساسی رئیس‌جمهور موظف به امضا و اجرای مصوبات مجلس شده، اما این تکلیف مقید به «طی مراحل قانونی» است؛ در واقع این وظیفه موکول به احراز طی تشریفات توسط رئیس‌جمهور به عنوان مسئول اجرای قانون اساسی است. بهتر بود ضمانت‌آور این موضوع در خود قانون اساسی پیش‌بینی می‌شد. اگر روزی قرار بر بازنگری قانون اساسی باشد، موضوع ضمانت اجرای امضای قوانین را هم باید به طومار طولانی آن اضافه کرد، البته اگر پس از بازنگری اساسا رئیس‌جمهوری در کار باشد!